

at Carbidimportørerne kan tjene endogsaa meget betydeligt, maaske endogsaa saa meget, at det i og for sig er urimeligt. Men hvis nu Carbidnævnet selv skal til at købe, kan det saare let hænde, at den Fortjeneste, som man ikke undte private eller ikke gerne vilde se komme paa private Hænder, kommer man til maaske flere Gange at aflevere til Udlandet, fordi man der kommer til at købe til højere Pris. Det skulde i hvert Fald ikke undre mig, om det vil gaa saaledes med Carbidnævnet, at det vil lamme Importen og tvinge Staten til at overtage Handelen; og Staten vil naturligvis komme til at købe dyrt. Saa kan den naturligvis sælge billig, naar vi som sædvanlig stiller Millioner til Disposition, men disse Millioner skal dog tages et eller andet Sted.

Jeg kunde ogsaa henvise til de Erfaringer, man har gjort med Kornindførselen. Som bekendt overtog Staten successive al Kornhandel her i Landet; og al privat Kornhandel her i Danmark er jo nu standset; der findes jo nu ikke en Kornhandler her — ja, der er en enkelt, som staaar til Regeringens Disposition, og som vistnok har en meget behagelig Stilling i saa Henseende, men alle de andre er arbejdsløse. Men hvad viste Resultatet sig at være? Den Gang den skærpede Undervandsbaadskrig indtraadte i Februar d. A., viste der sig det ejendommelige Forhold, at vi her i Landet ikke havde næneværdige Kvantiteter af Korn, men at de andre Foderstoffer, som man havde ladet det private Erhverv beholde Indførselen af, var til Stede i rigelig Mængde; der var Masser af Kager, men intet Korn. Nu er det ikke netop min Mening at bebrejde Indenrigsministeren, at dette Apparat ikke har virket bedre, men jeg tror, at vi alle burde tage Lære deraf og erkende, at den Slags Opgaver skal man ikke tage ud af Hænderne paa dem, der forstaaer dem. Jeg tror, at det, det kommer, an paa, er at faa dem, der forstaaer Arbejdet, til at udføre det, men naturligvis under disse særlige Forhold med passende regulerende Vejledning fra Statens Side. Med andre Ord, jeg siger ligesom det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard), at det, vi under disse Forhold har Brug for, er Hjælp til Selvhjælp, men det at tage Virksomheden fra dem, som har lært den og forstaaer den, er ikke hensigtsmæssigt. Det burde man, synes jeg, ogsaa have nogen Sans for i Socialdemokratiet, hvor man i høj Grad holder paa, at den, der har lært noget, skal blive ved sit Fag; han maa i Almindelighed ikke udføre no-

get ved et andet Fag, saa strengt holder man paa Fagdygtigheden og Fagets Betydning som saadant.

Naar man har grebet saa stærkt ind i nogle af de Erhverv, som kunde have været i Gang — jeg tænker paa Spritindustrien, Ølindustrien og Tobaksindustrien —, er det ikke egentlig ud fra samme Betragtning; jeg ved meget vel, at det er forskellige Motiver, som har ført til dette, det er en blandet Paavirkning af Afholdstendenser, af Landbrugsinteresser for at bevare eller erhverve Korn og Foderstofferne for Landbrugsfoderet og for Tobaksindustriens Vedkommende Ønsket om at skaffe Penge i Statskassen, men Virkningerne er allerede for det ene Tilfælde indtraadt og for de to andre mulige, nemlig at saadanne Industrier lammes. Særlig føleligt maa dette blive for en Industri som Spritindustrien, der var henvist til at købe sit Raamateriale i Udlandet, havde gjort dette og havde bragt det hertil, og saa tog man Majsens fra dem. Havde Regeringen haft Held til ligesom Spritindustrien at føre tilstrækkelig Majs til Landet, vilde man ikke have været nødt til at lamme Spritindustrien for at skaffe Majs til de sultne Heste o. s. v., saa kunde man have ladet den gaa noget længere, og saa havde vi maaske haft noget mere Sprit i Landet til Lamper og Belysning, noget, vi i Øjeblikket kunde trænge overordentlig haardt til.

Jeg kommer da tilbage til den Tanke, at det, som det gælder om, og som vi maa lære af den hele Situation, er at befordre alt, som kan blive den organiserede „Hjælp til Selvhjælp“. Det være langt fra mig at mene, at man skal lade Tingene gaa deres skæve Gang, at man skal overlade enhver at operere, som han vil uden Hensyn til Medborgerne, jeg mener tværtimod, at vi har den størst mulige Grund til at kræve samfundsmæssige Hensyn og til at stille den Fordring til alle vore mange Organisationer, at de bruger den betydelige Kraft, der ligger i Organisationerne, til at fungere paa den for Samfundet under de givne Forhold heldigste Maade; men i jo højere Grad man kan lægge Beslag paa Organisationernes Selvvirksomhed og undlade, at tage Ledelsen ud af Hænderne paa dem, i des højere Grad tror jeg, vi har Udsigt til at faa alle gode Kræfter til at virke sammen paa den for Samfundet mest økonomiske Maade og paa den Maade, der giver bedst Udbytte, mest Arbejds løn, Føde etc. til os alle. Jeg erkender, at der her er Tale om saa mange Nydannelser, at man ikke